

บทคัดย่อ

ระยะที่ ๑ ของการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา ชุมชนวัดมะค่า สภาวัฒนธรรมตำบลหัวลำโพง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพ ปัจจัยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้แก่ ชุมชนวัดมะค่า กลุ่มอาชีพในชุมชนวัดมะค่า และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกระบบ โดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีของการวิจัยเชิงคุณภาพในการวิจัย โดยการศึกษาภาคสนาม เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสนทนากลุ่ม การศึกษาเอกสาร การสำรวจชุมชน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าทั้งด้านข้อมูลและด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแบบสร้างข้อสรุป และใช้การประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในชุมชนตรวจสอบความถูกต้องและแม่นยำตรงของผลการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

๑. องค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ล้วนแต่มีความพร้อม มีศักยภาพและปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนทั้งสิ้น กล่าวคือ (๑) ชุมชนวัดมะค่าได้ส่งสมภูมิธรรมภูมิปัญญาไว้อย่างยาวนาน โดยสะท้อนออกมาในรูปขององค์ความรู้ และวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของพุทธศาสนา และการประกอบอาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของการเกษตร (๒) กลุ่มอาชีพในชุมชนวัดมะค่าได้ก่อให้เกิดพลังที่เกิดจากการรวมตัวกันสร้างงานที่ก่อให้เกิดรายได้ เกิดความรัก ความเอื้ออาทร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดจากการทำงานเป็นกลุ่ม มีการถ่ายทอดความรู้ และมีผู้สนใจมาเรียนรู้และศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก (๓) โรงเรียนวัดมะค่า ได้จัดการเรียนการสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ งานบ้าน งานเกษตร และงานประดิษฐ์ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่าม่วงจัดการศึกษาสายอาชีพหลักสูตรระยะสั้น และกลุ่มสนใจ ในขณะที่ในชุมชนมีการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ตลอดเวลาในหลากหลายรูปแบบ

๒. ทั้งชุมชนวัดมะค่า กลุ่มอาชีพในชุมชนวัดมะค่า และโรงเรียนวัดมะค่า ต่างมีความสัมพันธ์ค่อนข้างดีต่อกัน แต่ความสัมพันธ์ของทั้ง ๓ กลุ่มกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่าม่วงยังมีค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามทุกส่วนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ และร่วมมือกันได้มากยิ่งขึ้น ถ้าได้รับการพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม

ประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึง คือ ทศนคติของชาวบ้านต่ออาชีพของชุมชนโดยเฉพาะอาชีพทางการเกษตร หรือแม้แต่อาชีพที่ได้รวมกลุ่มการผลิตก็ตาม ชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอาชีพที่ลำบาก มีรายได้น้อย มีความเสี่ยงสูง และไม่มีเกียรติ จึงพยายามส่งสอนลูกหลานให้เรียนสูงๆ เพื่อจะได้เปลี่ยนอาชีพโดยการรับราชการ ทำงานบริษัท หรือทำงานในโรงงาน ซึ่งชาวบ้านคิดว่าจะดีกว่าอาชีพเดิมของครอบครัว

Abstract

Phase 1 of the study entitled "The Development of a Model for Educational Management to Hand on Community Careers to Primary School Students: A Case Study of Wat Ma Kha Community, Tambon Hua Sam Rong Cultural Council, Ta Wung District, Lopburi Province" aims at studying the potential, factors and relationship between factors which are connected with educational management to hand on community careers to primary school students. The communities involved are Wat Ma Kha Community, career groups in Wat Ma Kha Community and departments or sectors concerning with every system of primary education management. The qualitative research method with field study is applied. The data collection techniques include interviews with key informants, focus group discussions, documentary study, community survey, and non-participant observation. The data and the methods of data collection are triangulated. A content analysis of data is employed. There are discussions with key informants in the community to verify the validity of the study.

The research findings are as follows:

1. The various factors involving in educational management to hand on community careers to primary school students are all available with potential and factors which benefit educational management to hand on community careers. Such factors include: 1) Wat Ma Kha Community which has accumulated local knowledge and morals for a long time being reflected in the form of bodies of knowledge and Buddhist life-style and agricultural-related careers; 2) career groups in Wat Ma Kha Community with their cooperative power enabling them to create new income jobs with caring, loving, sharing and transmitting of knowledge among group members at work. There have been a large number of people visiting and learning from the groups. 3) Wat Ma Kha School which gives instruction in such subjects as Career Foundations, Housework, Agriculture, and Handicrafts; Ta Wung's Non-formal Education Center which gives short courses in vocational training; and interest groups.

At the same time the whole community operates on many forms of on-going educational management.

2. Wat Ma Kha Community, career groups in Wat ma Kha Community and Wat Ma Kha School have fair to good relationship with one another while Ta Wung's Non-formal Education Center have less relationship with the three groups mentioned. However, there is a tendency that they will develop their relationship and cooperate more if they receive appropriate support.

One important aspect which should be brought into consideration is the attitudes of villagers towards community careers, especially in agriculture or even careers with group production. Most villagers think these careers are a burden with risk, low income, and no dignity. As a result, they encourage their children to further their studies in formal education so that they might become government officials, work in companies or factories which the parents think will be better than what they are doing now.

.....